

Sygn. akt VIII U 443/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca Sędzia SO Grażyna Łazowska	

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2022 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy B. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania B. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 10 marca 2022 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) Sędzia SO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 443/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 10 marca 2022r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

w oparciu o art. 114 ustawy emerytalnej, odmówił ubezpieczonemu B. B. prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a tej ustawy. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż decyzją z 20 listopada 2020r. ubezpieczonemu odmówiono już przyznania prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a, zaś odwołanie od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu z 18 stycznia 2021r. Obecnie natomiast odwołujący nie przedłożył nowych dowodów i nie ujawnił nowych okoliczności, które mogły by mieć wpływ na prawo do świadczenia, a zatem brak jest podstaw do przyznania drugiej emerytury górniczej na tej samej podstawie prawnej.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu powołał się na konstytucyjną zasadę równości i podkreślił, że w jego ocenie każdy obywatel, który przepracował taką samą liczbę lat, na takim samym stanowisku i obecnie posiada taki sam wskaźnik procentowy, winien mieć taką samą wysokość emerytury, bez względu na datę, w której przyznano mu emeryturę. Na koniec

wskazał, że spełnił wszystkie przesłanki nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 50a ustawy emerytalnej, wobec czego prawo do takiego świadczenia winno mu zostać przyznane.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony B. B. urodził się (...)

Decyzją (...) Oddział w Z. z 16 października 2007r. ubezpieczonemu przyznano z dniem 9 października 2007r. tj. od ustania zatrudnienia, prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy emerytalno – rentowej.

W treści decyzji ZUS zaliczył ubezpieczonemu 27 lat i 1 miesiąc okresów składkowych oraz 9 miesięcy okresów nieskładkowych.

Do 56 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,8, zaś do 236 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,5.

Kolejnymi decyzjami ZUS dokonywał waloryzacji świadczenia oraz przeliczenia jego wysokości z uwagi na doliczanie stażu pracy.

W dniu 26 października 2018r. ubezpieczony złożył w organie rentowym nowy wniosek o prawo do emerytury i obliczenie jej wysokości zgodnie z regułą określoną w art. 53, ust. 4 ustawy emerytalnej. Decyzją z 16 listopada 2018r., organ rentowy załatwił ten wniosek odmownie. Na skutek odwołania ubezpieczonego od tej decyzji, Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z 27 lutego 2019r., w sprawie VIII U 2991/18, zmienił tą decyzję i przyznał odwołującemu, od 1 października 2018r., prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy emerytalno – rentowej.

ZUS decyzją z 10 kwietnia 2019r. wykonał powyższy wyrok i ustalił ubezpieczonemu wysokość nowo przyznanej emerytury górniczej, stosując regułę określoną w art. 53, ust. 4.

W treści decyzji ZUS zaliczył ubezpieczonemu 30 lat i 10 miesięcy okresów składkowych oraz 9 miesięcy okresów nieskładkowych. Do 56 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,8, zaś do 236 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,5. Kolejnymi decyzjami ZUS dokonywał waloryzacji świadczenia oraz przeliczenia jego wysokości z uwagi na doliczanie stażu pracy.

Ubezpieczony 6 października 2020r. i 1 kwietnia 2021r., złożył w organie rentowym kolejne wnioski o prawo do emerytury górniczej i przeliczenie części socjalnej tego świadczenia po przepracowaniu kolejnych 30 miesięcy.

W załatwieniu powyższych wniosków, decyzjami z 20 listopada 2020r. i z 31 maja 2021r., organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a, ust. 1 ustawy emerytalnej tj. po osiągnięciu wieku 55 lat. W uzasadnieniu ZUS wskazał, iż ubezpieczonemu już ustalono prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50a, brak zatem podstaw do przyznania kolejnej emerytury górniczej, która jest tożsamym świadczeniem.

Odwołania ubezpieczonego od tych decyzji, zostały oddalone prawomocnymi wyrokami Sądu Okręgowego w Gliwicach z 18 stycznia 2021r., w sprawie VIII U 1489/20 i z 20 października 2021r., w sprawie VIII U 971/21.

W dniu 7 lutego 2022r. ubezpieczony złożył w organie rentowym nowy wniosek o prawo do emerytury.

Zaskarżoną decyzją z 10 marca 2022r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a, ust. 1 ustawy emerytalno – rentowej tj. po osiągnięciu wieku 55 lat. W uzasadnieniu ZUS wskazał, iż ubezpieczonemu już ustalono prawo do

emerytury górniczej na podstawie art. 50a. Natomiast obecnie odwołujący nie przedłożył nowych dowodów i nie ujawnił nowych okoliczności, które mogłyby mieć wpływ na prawo do świadczenia, brak zatem podstaw do przyznania kolejnej emerytury górniczej, która jest tożsamym świadczeniem.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego. Zgromadzona dokumentacja jest kompletna i została sporządzona w sposób rzetelny, a jej wiarygodność nie budzi wątpliwości. Nadto okoliczności faktyczne nie były sporne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

B. B. w dniu 9 września 2021r. złożył wniosek o prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ust. 1 ustawy emerytalnej w miejsce dotychczas pobieranej emerytury górniczej na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej.

Zaskarżoną decyzją ZUS odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej w oparciu o art. 114 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 504 ze zm.), bowiem w ocenie organu rentowego, ubezpieczony od momentu wydania poprzedniej decyzji z 31 maja 2021r., nie przedłożył nowych dowodów i nie ujawnił nowych okoliczności, które mogłyby mieć wpływ na prawo do świadczenia.

Zgodnie z ust. 1 pkt 1 tego przepisu, w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

W ocenie Sądu niecelowym było badanie spełnienia przez odwołującego warunków określonych w tym przepisie, bowiem istotnie jego wniosek zmierzał do uzyskania prawa do emerytury górniczej w oparciu o tą samą podstawę prawną co dotychczas pobierane świadczenie.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest więc prawo ubezpieczonego do kolejnej emerytury tj. emerytury górniczej przyznanej na podstawie tego samego przepisu, jak uprzednio przyznane mu świadczenie.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie jest bezsporny. Przedmiotem sporu jest natomiast interpretacja przepisów ustawy emerytalnej.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 504 ze zm.).

Zgodnie z art. 50a ust 1 tej ustawy, prawo do emerytury górniczej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. ukończył 55 lat życia;
2. ma okres pracy górniczej, wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust.1
3. nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z ust. 2 wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Ubezpieczony od października 2018r. uzyskał prawo do emerytury górniczej w oparciu o art. 50a ust. 2 ustawy. Obecnie domaga się ustalenia prawa do „nowej” emerytury górniczej po ukończeniu 55 lat tj. w oparciu o art. 50a ust. 1 ustawy.

Sąd podziela stanowisko organu rentowego, iż ubezpieczony nie może nabyć prawa do emerytury górniczej w oparciu o art. 50a ust. 1 ustawy, pobiera już bowiem emeryturę górniczą przyznaną z uwagi na osiągnięcie wieku z art. 50a ust. 2.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 5 marca 2013r. sygn. akt III AUa 1117/12, Sąd ten, analizując przesłanki nabycia emerytury górniczej określone w art. 50a ust. 1 i art. 50a ust. 2 ustawy wskazał, że przewidziana w art. 50a ustawy emerytalnej górnicza emerytura, której nabycie ustawodawca wiąże z osiągnięciem stosownego wieku, uzależnionego od określonego okresu pracy górniczej przewidzianej w art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej – pomimo, iż warunki do jej uzyskania określono w dwóch odrębnych ustępach tego przepisu, faktycznie stanowi rodzajowo tożsame świadczenie.

W tym samym uzasadnieniu Sąd Apelacyjny w Katowicach wskazał, że ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – wśród rodzajów emerytur górniczych rozróżnia emeryturę górniczą bez względu na wiek i zajmowane stanowisko w przypadku wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przez co najmniej 25 lat przyznaną na podstawie jej art. 50e ust. 1 oraz przewidzianą w art. 50a emeryturę górniczą w obniżonym wieku 55 lub 50 lat przy 10 lub 15-letnim okresie pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 w ogólnym okresie ubezpieczenia górnika (20/25 lat).

Sąd orzekający podziela powyższe stanowisko, że emerytura górnicza określona w art. 50e ustawy (bez względu na wiek) oraz emerytura górnicza określona w art. 50a ustawy (ze względu na wiek) to dwa różne świadczenia. Natomiast art. 50a ust. 1 i ust. 2 ustawy odnosi się do tego samego świadczenia tj. emerytury górniczej ze względu na wiek, wskazując jedynie dwa warianty tego świadczenia.

A zatem skoro ubezpieczony jest już uprawniony do emerytury górniczej przyznanej ze względu na osiągnięcie wieku 50 lat (art. 50a ust.2) to nie może nabyć ponownie prawa do emerytury górniczej w związku z ukończeniem 55 lat (art.50a ust.1).

W konsekwencji ubezpieczony nie ma prawa do zastosowania nowej kwoty bazowej do części socjalnej świadczenia (24% kwoty bazowej).

Sąd wskazuje, że stosownie do przepisu art. 53 ust. 3 omawianej ustawy emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury.

Zgodnie z ust. 4 przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Tym samym ubezpieczony by uzyskać prawo do wyliczenia wysokości świadczenia, z uwzględnieniem 24% nowej kwoty bazowej, winien w pierwszej kolejności spełniać warunki do przyznania prawa do emerytury na innej podstawie prawnej, niż dotychczas przyznane świadczenia. Przeliczenie określone w art. 53 ust. 4 w związku z ust. 3 ustawy dotyczy bowiem tylko sytuacji, gdy ubezpieczony pobierał wcześniej emeryturę, po czym osiąga warunki do emerytury na innej podstawie prawnej i występuje o przeliczenie emerytury w trybie art. 53 ust. 3 i 4. Powołany przepis nie znajduje zastosowania po podleganiu co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym po nabyciu prawa do emerytury, bez równoczesnego

spełnienia warunków ustawowych do kolejnej emerytury. Wynika to jednoznacznie z odwołania się przez art. 53 ust. 3, a co za tym idzie także ust. 4, do sytuacji, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy.

Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 14 marca 2013r.

w sprawie III AUa 88/13 (LEX nr 1289790), gdzie wskazując, że „ przepis art. 53 ust. 4 u.e.r.f.u.s. nie stanowi samoistnej podstawy do obliczenia wysokości emerytury, ale jest związany z ustaleniem prawa do świadczenia. Tylko zatem przy ustalaniu prawa do emerytury (kolejnej) jest możliwe zastosowanie tego przepisu.” Identyczny pogląd wyraził Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z 27 marca 2013r. w sprawie III AUa 1331/12 (LEX nr 1298940).

Odnosząc się z kolei do zarzutów odwołującego w zakresie naruszenia przez ZUS konstytucyjnej zasady równego traktowania, Sąd zwraca uwagę, że zasada ta stanowiąc, że wszyscy są wobec prawa równi, odnosi się do osób, które spełniając te same kryteria określone w przepisach i w oparciu o takie same kryteria winny być traktowane w taki sam sposób.

W ocenie Sądu odwołujący, w swoim odwołaniu, przedstawia błędną interpretację tej zasady. Ja sam bowiem wskazuje każdy obywatel, który przepracował taką samą liczbę lat, na takim samym stanowisku i obecnie posiada taki sam wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia, winien mieć taką samą wysokość emerytury, bez względu na datę, w której przyznano mu to świadczenie. Ubezpieczony nie bierze jednak pod uwagę, że to właśnie obowiązujące przepisy ustawy emerytalnej, w art. 19 stanowi, że kwota bazowa, która jest jednym z elementów kluczowych branych pod uwagę przy wyliczaniu wysokości emerytury, wynosi 100% przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, w poprzednim roku kalendarzowym. Tym samym jej wysokość co roku jest zmienna i choćby z tego powodu jej kwota stanowi odmienne kryterium ustalania wysokości emerytury, dla osób które nabywają to świadczenie w kolejnych latach.

Reasumując ubezpieczony nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do „nowego” świadczenia a w konsekwencji nie można również przeliczyć jego emerytury z zastosowaniem 24% nowej kwoty bazowej, pomimo przepracowania 30 miesięcy.

Z tych względów – na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – Sąd odwołanie oddalił.

(-) Sędzia Grażyna Łazowska